

Alles over bieten

Herkenning vergelingsvirussen en bladluizen in suikerbieten

Onderdeel insectenworkshop Dinteloord, 4, 17, 18 februari en 2 en 5 maart 2020

De vergelingsvirussen

BYV

Schade

tot 50%

BMV

tot 35%

BChV

tot 30%

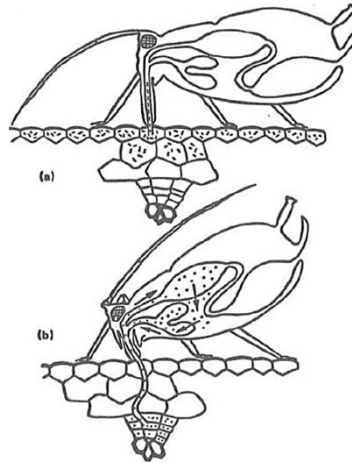

Alles over bieten

Overdracht van vergelingsvirussen

BYV
Closterovirus
semi - persistent (a)

BMVY BChV
Polerovirussen
persistent - circulatief (b)

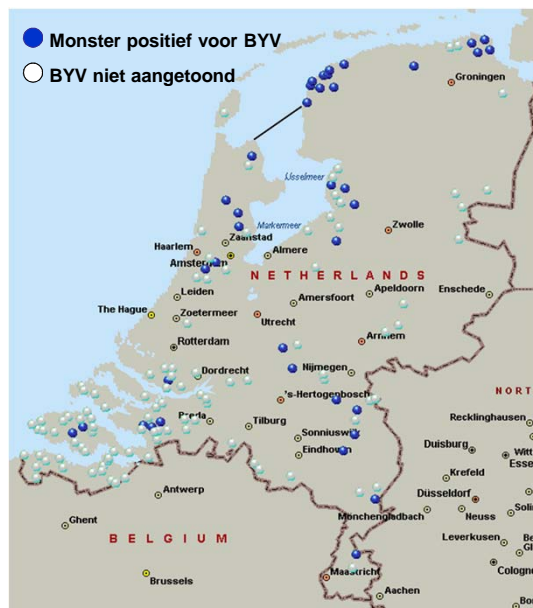

(a) = overbrenging via het stilet.
(b) = circulatief virus.

Deze virussen worden niet overgedragen op nakomelingen

Verspreiding van BYV (2019)

18% van de monsters was positief voor BYV

Verspreiding van BMV (2019)

40% van de monsters was positief voor BMV

Verspreiding van BChV (2019)

44% van de monsters was positief voor BChV

Overdrachtsefficiëntie BMYV

Table 1: Results of the experiments to the transmission of BMYV and TuYV (BWYV) by different aphid species and races. Number of tested and infected plants and average of $A_{0.95}$ value of infected plants

Tab. 1: Ergebnisse der Laborprüfung zur Übertragung des BMYV und des TuYV (BWYV) durch verschiedene Aphiden. Anzahl getesteter und infizierter Pflanzen sowie mittlere Extinktion der infizierten Pflanzen

Aphid species	Number of plants						$A_{0.95}$ value	
	BMYV			TuYV			BMYV	TuYV
	N	inf.	%	n	inf.	%		
<i>Acyrtosiphon pisum</i> (grün)	55	0	0.0	56	2	3,6	< 0,01	0,681
<i>Acyrtosiphon pisum</i> (rot)	45	0	0,0	41	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Aphis craccivora</i>	56	0	0,0	56	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Aphis fabae</i>	95	1	1,1	56	0	0,0	0,542	< 0,01
<i>Aphis gossypii</i>	56	0	0,0	56	1	1,8	< 0,01	0,248
<i>Aphis nasturtii</i>	50	0	0,0	50	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Aphis pomi</i>	60	0	0,0	n. t.			< 0,01	< 0,01
<i>Aulacorthum circumflexum</i>	55	0	0,0	56	3	5,4	< 0,01	0,885
<i>Aulacorthum solani</i>	87	0	0,0	56	14	25,0	< 0,01	1,072
<i>Brachycorynella asparagi</i>	12	0	0,0	55	6	10,9	< 0,01	1,037
<i>Brevicoryne brassicae</i>	55	0	0,0	54	8	14,8	< 0,01	0,142
<i>Cavariella aegopodii</i>	55	0	0,0	54	2	3,7	< 0,01	0,499
<i>Macrosiphoniella sanborni</i>	56	0	0,0	55	2	3,6	< 0,01	0,250
<i>Macrosiphum albifrons</i>	54	0	0,0	56	9	16,1	< 0,01	1,005
<i>Macrosiphum euphorbiae</i>	56	1	1,8	56	5	8,9	0,140	0,572
<i>Megoura viciae</i>	56	0	0,0	56	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Metopolophium dirhodum</i>	80	0	0,0	56	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Myzus nicotianae</i>	72	0	0,0	52	4	7,7	< 0,01	1,345
<i>Myzus persicae</i>	56	16	28,6	56	54	96,4	0,563	1,403
<i>Nasonovia ribisnigri</i>	n. t.			56	10	17,9	< 0,01	0,208
<i>Pentatrichopus frugosifolii</i>	54	0	0,0	55	1	1,8	< 0,01	0,352
<i>Rhopalosiphum maidis</i>	52	0	0,0	130	8	6,1	< 0,01	1,090
<i>Rhopalosiphum padi</i>	55	0	0,0	128	5	3,9	< 0,01	1,742
<i>Semiaphis dauci</i>	n. t.			54	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Sitobion avenae</i>	56	0	0,0	128	12	9,3	< 0,01	1,150

n. t. = not tested

Schliephake et al., 2000

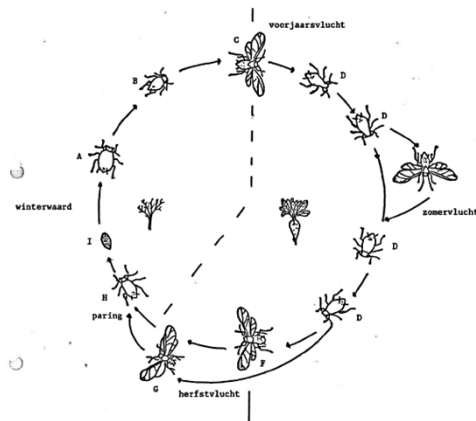
Kenmerken belangrijkste bladluissoorten

Samenvatting van de belangrijkste kenmerken van de meest voorkomende bladluissoorten				
kenmerk	groene perzikluis	sjalotteluis	aardappel-topluis	zwarte bonenluis
kleur:				
ongevleugelden	geelgroen	geelgroen	groen of rozebruin	zwart
gevleugelden				
kop	donker	donker	groen of rozebruin	zwart
thorax	donker	donker		zwart
achterlijf	bleekgroen, met rugvlek	bleekgroen met rugvlek en buikvlekken		zwart
afmetingen	1,4 - 2,6 mm	1,4 - 2,1 mm	2,4 - 4,0 mm	1,6 - 2,6 mm
vorm	ovaal	bol	langwerpig	bol
siphonen	vrij kort	kort	vrij lang	zwart, kort en recht
poten	vrij kort	vrij kort, donkerder	zeer lang	vrij kort
voorhoofds-knobbels	duidelijk	minder	geen	geen
antennen	<= lichaam	> lichaam	> lichaam	< lichaam
staartje	klein, driehoekig	klein, driehoekig	lang, recht	klein, driehoekig
overdracht vergeling	zeer goed	zeer goed	slecht	slecht

Tits en Laanen, 2005

Levenscyclus groene perzikbladluis (*Myzus persicae*)

A = fundatrix (stammoeder), B = ongevleugeld levend barend wijfje,
C = gevleugeld levend barend wijfje (emigrant), D = ongevleugeld levend barend wijfje,
E = gevleugeld levend barend wijfje (emigrant), F = gevleugeld levend barend wijfje (immigrant),
G = gevleugelde mannelijke luis, H = eieren leggend wijfje, I = ei.

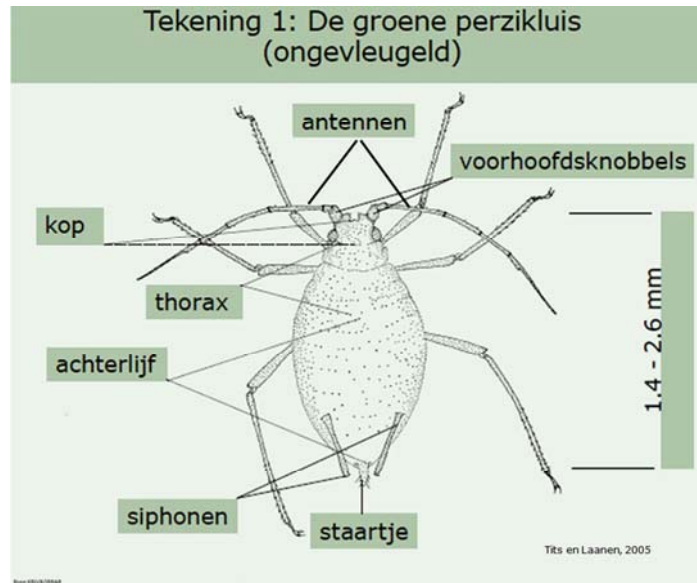

Groene perzikbladluis (*Myzus persicae*)

- Goede virusoverbrenger
- Kenmerken ongevleugelden:
  - kleine, ovaalvormige luis (1,4-2,6 mm lang)
  - geelgroen van kleur, niet glimmend
  - nymphen zijn rose van kleur
  - vorm van de kop: duidelijke voorhoofdknobbels en zwaluwstaartvormige insnijding in de kop
  - siphonen zijn kort, dezelfde kleur als het lichaam, uiteinden donker
  - antennen even lang als lichaam

Groene perzikbladluis (*Myzus persicae*)

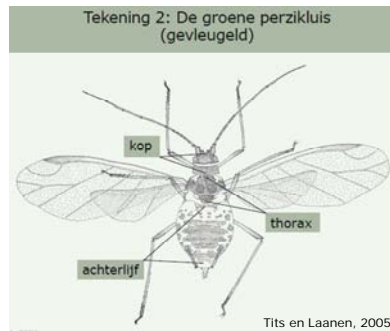

Groene perzikbladluis (*Myzus persicae*)

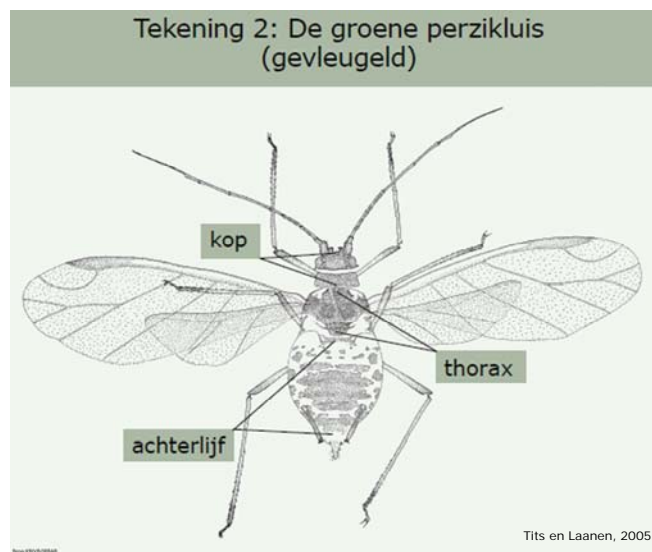

Groene perzikbladluis (*Myzus persicae*)

- Goede virusoverbrenger
- Kenmerken gevleugelden:
  - kop en thorax zijn donkerbruin tot zwart
  - rugvlek op achterlijf
  - vorm van de kop: duidelijke voorhoofdsknobbels en zwaluwstaartvormige insnijding in de kop
  - vleugels bruinig getint met bleke vleugeladering

Groene perzikbladluis (*Myzus persicae*)

Groene perzikbladluis (*Myzus persicae*)

Sjalotteluis (*Myzus ascalonicus*)

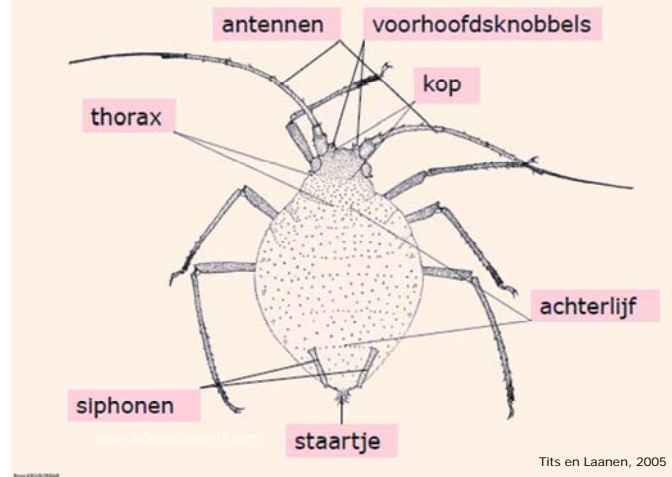
- Goede virusoverbrenger, maar minder aanwezig dan *M. persicae*
- Kenmerken ongevleugelden:
  - kleine, ovaalvormige luis (1,4-2,1 mm lang)
  - melkglasachtig wit tot bruingroen van kleur
  - glinstert meer, boller en korter dan *M. persicae*
  - voorhoofdsknobbels minder duidelijk aanwezig
  - siphonen zijn kort, dezelfde kleur als het lichaam, uiteinden donker
  - antennen langer dan lichaam
  - poten donkerder dan *M. persicae*

Sjalotteluis (*Myzus ascalonicus*)

Tekening 3: De sjalotteluis
(ongevleugeld)

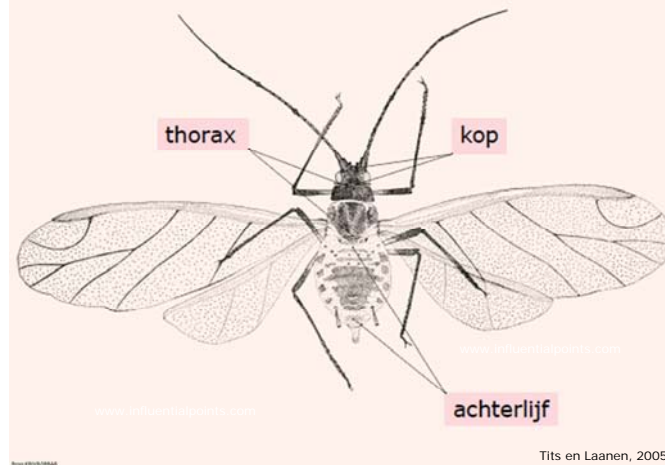
Sjalotteluis (*Myzus ascalonicus*)

- Goede virusoverbrenger, maar minder aanwezig dan *M. persicae*
- Kenmerken gevleugelden:
  - lijkt veel op *M. persicae*
    - rugvlek is compacter
    - vleugeladering donker van kleur

Sjalotteluis (*Myzus ascalonicus*)

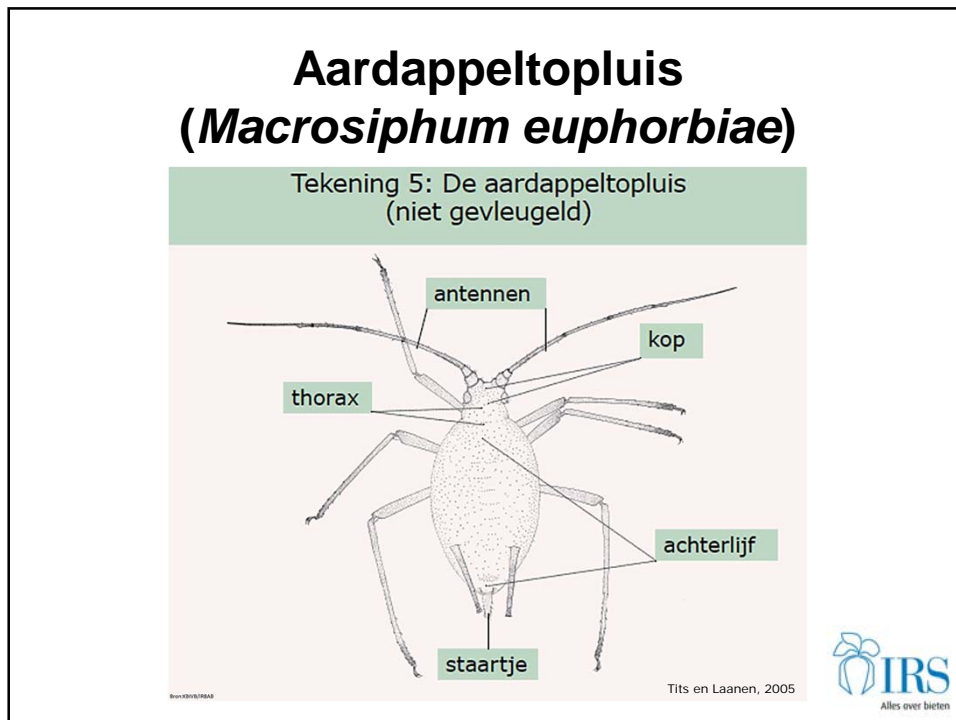
Tekening 4: De sjalotteluis
(gevleugeld)

Aardappeltopluis (*Macrosiphum euphorbiae*)

- Slechte virusoverbrenger
- Kenmerken ongevleugelden:
  - vrij grote, lange slanke bladluis (2,5-4,0 mm lang)
  - egaal groen of egaal roze-rood van kleur
  - vrij lange, rechte siphonen, uiteinden donker
  - antennen langer dan lichaam
  - geen voorhoofdknobbels
  - larven enigszins bepoederd met donkergroene streep in lengterichting

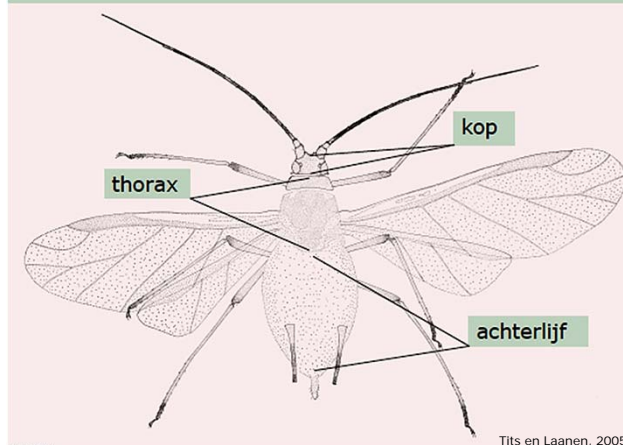
Aardappeltopluis (*Macrosiphum euphorbiae*)

- **Slechte virusoverbrenger**
- **Kenmerken gevleugelden:**
  - grote lichte vleugels
  - geen rugvlekken
  - geelbruine kop en hals
  - zeer lange poten

www.bugguide.net

Aardappeltopluis (*Macrosiphum euphorbiae*)

Tekening 6: De aardappeltopluis
(gevleugeld)

Zwarte bonenluis (*Aphis fabae*)

- Slechte virusoverbrenger
- Kenmerken ongeveugelden:
  - vrij grote, lompgebouwde bladluizen
  - 1,6 – 2,6 mm lang
  - gitzwart of zeer donker olijfgroen
  - geen voorhoofdsknobbels
  - siphonen zijn kort en recht
  - antennen korter dan lichaam
  - nymphen hebben op rugzijde 3 of 4 witte stippen en/of strepen

Zwarte bonenluis (*Aphis fabae*)

Zwarte bonenluis (*Aphis fabae*)

- Slechte virusoverbrenger, vooral secundaire verspreiding
- Kenmerken gevleugelden:
  - grote gitzwarte bladluizen
  - doorzichtige vleugels
  - vleugels met paarse glans

Boterbloemluis (*Aulacortum solani*)

- Slechte virusoverbrenger
- Kenmerken ongevleugelden:
  - kort en gedrongen bladluis (1,8-2,9 mm lang)
  - lichtgroen tot geel van kleur, glimmend
  - vorm van de kop: U-vormige insnijding
  - siphonen zijn recht en dun, zwart uiteinden met flens
  - antennen zijn donker, langer dan het lichaam
  - knieën en enkels zijn donkerder
  - bij larven bij basis siphonen is een heldergroene vlek zichtbaar

Boterbloemluis (*Aulacortum solani*)

- Slechte virusoverbrenger
- Kenmerken gevleugelden:
  - kop en thorax geelgroen met bruin
  - achterlijf geen donkere rugvlek, enkel vage dwarsbandjes, die onderbroken zijn
  - basale ader van de vleugel donkerder dan andere aders
  - knieën en enkels zijn donker

Bladluis in bewaring – aardappelkelderluis (*Rhopalosiphoninus latysiphon*)

- Matige virusoverbrenger
- Kenmerken:
  - olijfgroene bladluizen
  - donkere dwarsbanden op de rug
  - sterk gezwollen siphonen
  - larven lichtgroen met donkergroene vlekken
  - gevleugelden hebben ovale rugvlek

Bladluis in bewaring - aardappelkelderluis (*Rhopalosiphoninus latysiphon*)

Bladluis in bewaring – kuilluis (*Rhopalosiphoninus staphyleae*)

- Matige virusoverbrenger
- Kenmerken:
  - olijfgroene bladluizen
  - donkere dwarsbanden op de rug
  - sterk gezwollen siphonen
  - larven lichtgroen met roodbruine vlekken
  - gevleugelden hebben trapeziumvormige rugvlek

Minder vaak voorkomende bladluissoorten - Katoenluis (*Aphis gossypii*)

- Virusoverbrenger: niet van betekenis
- Kenmerken ongeveugelden:
  - kort en gedrongen bladluis (0,9 - 1,8 mm lang)
  - zeer variabel van kleur
  - meestal: donkergroen tot zwart. In groepen ook geel tot bijna witte bladluizen zichtbaar
  - zwarte siphonen

Minder vaak voorkomende bladluisoorten - erwtenbladluis (*Acyrtosiphum pisum*)

- Virusoverbrenger: niet van betekenis
- Kenmerken:
  - grote, lange bladluis (2,5 – 4,4 mm lang)
  - lichtgroene luis met roodzwarte ogen
  - antennen langer dan lichaam, licht van kleur
  - siphonen zijn lang en smal met flens, licht van kleur met donker uiteinden
  - staart zeer lang en puntig

Minder vaak voorkomende bladluisoorten - erwtenbladluis (*Acyrtosiphum pisum*)

Minder vaak voorkomende bladluisoorten - melige koolluis (*Brevicoryne brassicae*)

- Virusoverbrenger: niet van betekenis
- Kenmerken:
  - grijsgroene bladluis (1,6 – 2,6 mm lang) met poederachtige was
  - donkere kop en thorax
  - zwarte dwarse strepen op achterlijf
  - antennen zijn kort
  - siphonen zijn kort en dik
  - gevleugelden hebben donkere basale aders

Minder vaak voorkomende bladluisoorten - melige koolluis (*Brevicoryne brassicae*)

www.aphidnet.org

Minder vaak voorkomende bladluisoorten - roos-grasluis (*Metopolopium dirhodum*)

- Virusoverbrenger: niet van betekenis
- Kenmerken:
  - groene tot geelgroene bladluis (1,6 – 2,9 mm lang) met donkergroene streep in lengterichting over het lichaam
  - antennen zijn licht van kleur en net zo lang als het lichaam
  - poten en siphonen zijn licht van kleur
  - staart tamelijk lang en recht

Minder vaak voorkomende bladluisoorten - roos-grasluis (*Metopolopium dirhodum*)

Minder vaak voorkomende bladluisoorten - wegedoornluis (*Aphis nasturtii*)

- Virusoverbrenger: niet van betekenis
- Kenmerken:
  - geelgroene bladluis (1,3 - 2,0 mm lang)
  - siphonen zijn licht van kleur

Minder vaak voorkomende bladluisoorten - wegedoornluis (*Aphis nasturtii*)

Minder vaak voorkomende bladluissoorten - bruine violenluis (*Myzus certus*)

- Virusoverbrenger: niet van betekenis
- Kenmerken:
  - roodbruin gekleurde bladluis
  - lijkt zeer sterk op *M. persicae*
  - antennen korter dan lichaam

Bladluizen tellen

- wekelijks bladluizen tellen
- van 1 mei t/m 15 juli
- 20 planten verspreid over het perceel
- bladeren boven en onder bekijken, ook de hartbladeren!
- bladluizen hebben voorkeur voor beschutte plaatsen

Vergelingsziekte – op beschutte plekken

Vergelingsziekte – op beschutte plekken

Schadedrempel groene bladluizen

voorkomt massale uitbraak, maar geen geel

Bestrijdingsdrempels van de groene bladluizen	
periode	aantal luizen per 10 planten
april, mei en eerste helft juni	> 2
tweede helft juni	> 5
eerste helft juli	> 50

Drempel overschreden?
Voer bespuiting uit met Teppeki of
Calypso. **Wissel af!!!**

Schadedrempel zwarte bonenluizen – niet belangrijk in virusoverdracht

maand	aantal zwarte bonenluizen
april/mei/ juni	meer dan 50% van de planten bezet met kolonies van 30 tot 50 luizen
juli	meer dan 75% van de planten bezet met grote kolonies van meer dan 200 luizen

